

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

23 Ocak 2017 tarihinde yayınlanan 685 Sayılı KHK ile Olağanüstü Hal (OHAL) İşlemleri İnceleme Komisyonu kurulması gündeme gelmiş, 23 Mayıs 2017 tarihinde kurulan komisyon ilk başvurularını 17 Temmuz'da almaya başlamıştır. Ancak Komisyon üyelerinin yürütmeye bağlı organlardan teşkil edilmesi ve doğrudan Başbakana bağlı olması nedeniyle işlemlerinin denetlenmesi elzem olup OHAL İnceleme Komisyonu kararlarının denetlenmesi ve hatalı uygulamalarının araştırılması amacıyla bir meclis araştırma komisyonu kurulmasını Anayasa'nın 98 inci, İktüzüğün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz. 05.10.2017

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Adana Milletvekili

GEREKÇE

Kamuoyunca da bilindiği ve yakından takip edildiği üzere 23 Ocak 2017 tarihinde yayınlanan 685 Sayılı KHK ile daha evvel de sözü edilen Olağanüstü Hal (OHAL) İşlemleri İnceleme Komisyonu kurulmasına ilişkin karar yürürlüğe girmişti. Ancak Komisyon 23 Mayıs'ta kurulmuş ilk başvurusunu da 17 Temmuz itibarıyla almaya başlamıştır. Hâlihazırda hiçbir başvuru hakkında işlem tesis edilmediği, kurumlar arası yazışmaların uzun sürmesi nedeniyle Kasım ayı sonuna kadar inceleme işlemlerinin sürebileceği ifade edilmektedir. Oysa söz konusu başvurular oldukça hayati önemde olup yasal sürecin derhal başlaması elzemdir.

Nitekim 15 Temmuz Darbe Girişimi sonrasında ilan edilen OHAL süreci içerisinde çıkarılan KHK'ler ile sayıları onbinlerle ifade edilen kamu görevlisi kamu hizmetinden çıkarılmış, bağlı diğer hakları elinden alınmış; yüzlerce sendika, federasyon, konfederasyon, özel sağlık kuruluşları, özel eğitim kurumları, vakıf yükseköğretim kurumları, özel radyo ve televizyon

kuruluşları, gazeteler, dergiler, haber ajansları, yayınevleri kapatılmıştır. Yine 1500 dernek ile 123 vakıf bu KHK'ler ile kapatılmıştır. Kuşkusuz bu durumun mağdurları burada ifade edilen sayıların kat be kat üstündedir. Ancak tüm bu mağduriyetler için önerilen tek mekanizma (OHAL) İşlemleri İnceleme Komisyonu olarak gösterilmiş, yargı yolu kapatılmıştır.

Daha evvel idari yargıya yapılan başvurular **“KHK'lerin idari yargı denetimine tabi olmadığı”** gerekçesiyle reddedilmiş; Anayasa Mahkemesi ise 15 Temmuz ile 24 Kasım tarihleri arasında yapılan toplam 45 bin başvuruya dair hiç karar vermemeyi tercih etmiştir. AYM Başkanı Zühtü Arslan **“...”AYM, OHAL KHK'larını denetleme yetkisine sahip değildir”**diyerek bu konuda yargı yolunu kapatmıştır. Bu süreçte AİHM'in yapılan başvurularda **“iç hukuk yollarının tüketilmesi”** koşulunu aramış olduğu göz önüne alınır ise iç hukuk mekanizmalarının işlevsizliğine OHAL Komisyonlarının güç vermiş olacağı açıktır.

Yedi üyesinin beşini başbakan ve bakanların atadığı, üyelerinin hiçbir güvencelerinin olmadığı, yüzbinlerce başvuruyu 2 yıl içerisinde sonuçlandırmakla mükellef kılınan Komisyonun; hukuki, objektif ve doğru karar verebilecek nitelikte, gerçek anlamda bir Komisyon olmadığı açıktır. Kaldı ki Komisyon; başvurulara dair sadece “kabul” ya da “red” biçiminde bir karar verecek olup KHK'nin içeriğini denetleme yahut, tazminat ya da göreve iade gibi bir karar verme yetkisinden de yoksun bir teşekküldür. Üstelik Komisyon kararları kesin olup Komisyon kararlarının hiçbir denetime tabi olmaması da ayrı bir handikaptır.

Öte yandan Başbakan Sayın Binali Yıldırım; 25 Eylül 2017 tarihinde katılmış olduğu bir televizyon programında yaşanan mağduriyetlere dair yargının bu konuda kararlar verdiğini, kendilerinin bir şey diyemediklerini vurgulamış; **“bana kalırsa darbeden sonra bir ay içinde hepsinin ipini çekerdim”** ifadesini kullanırken, hukuk sisteminden dolayı sürecin uzadığını milletin keyfinin kaçtığını belirtmiştir. Başbakanın “ipini çekerdim” biçimindeki ifadesi hem kendisine bağlı Komisyonun ne şekilde karar vermesi gerektiğine dair bir talimat niteliğinde hem de yapılan başvuruların şeffaf ve hukuka ve somut delillere uygun bir çalışma biçiminde gerçekleşmeyeceğine dair emareler barındırmaktadır. Başlı başına bu yaklaşım dahi Komisyonun taraflı karar vereceğine dair kaygılara yol açmaktadır.

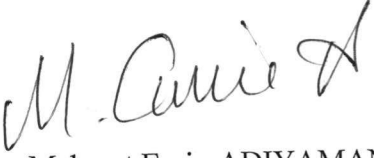
Kuşkusuz tarafsızlık ve bağımsızlık özelliğinden de yoksun bu komisyonun vereceği kararların güven vermeyeceği aşikârdır. Bu hali ile dahi Komisyon; Anayasa ve uluslararası sözleşmelerle güvence altında olan **“hak arama hürriyetine”, “mahkemeye etkili erişim hakkına”** aykırıdır. Bu nedenle de bir denetim mekanizmasına ihtiyaç olduğu açıktır. Keza OHAL ile oluşan hak kayıplarının bahse konu komisyon eliyle artacağı endişesi hâkimdir. Tüm bu endişelerin derhal giderilmesi ve hukukun üstünlüğü ilkesi doğrultusunda yargı

mekanizmalarının işlevsel kılınması elzemdir. Bu doğrultuda TBMM bünyesinde denetleyici bir mekanizma işlevi görececek nitelikte bir araştırma komisyonu kurularak OHAL İnceleme Komisyonu kararlarının denetlenmesi, hatalı uygulamalarının araştırılması zaruridir.

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Erdal ATAŞ
HDP İstanbul Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili

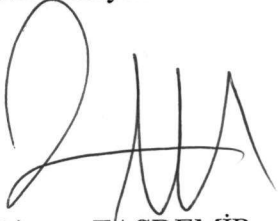

Kadri YILDIRIM
HDP Siirt Milletvekili

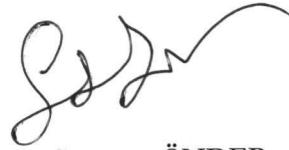
Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

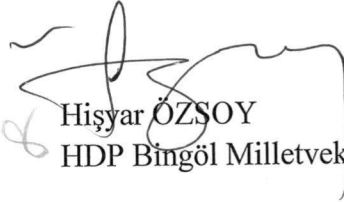
Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

Hişyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili